ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.10.2004
COM(2004) 700 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

για την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

μέσω μέτρων για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών, την ενίσχυση της διαφάνειας και την αυξημένη ανιχνευσιμότητα των οικονομικών συναλλαγών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ... 3

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ... 3

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ... 5

3.1. Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών ... 5

3.2. Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών και του ιδιωτικού τομέα ... 6

3.3. Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα ... 7

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ... 7

4.1. Οικονομική έρευνα ... 7

4.2. Μεταφορές κεφαλαίων ... 8

4.3. Συναλλαγές που διαφεύγουν του επίσημου χρηματοπιστωτικού συστήματος ... 8

4.4. Προσδιορισμός της πελατείας ... 8

5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ... 9

5.1. Νομικές οντότητες ... 9

5.2. Μη κερδοσκοπικός/φιλανθρωπικός τομέας ... 9

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ ... 10

6.1. Δέσμευση περιουσιακών στοιχείων ... 10

6.2. Αποτελεσματική και στοχοθετημένη κατάρτιση ... 11

6.3. Έρευνα στον τομέα της ασφάλειας ... 11

6.4. Εξωτερική δράση ... 12

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ... 12

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά την έκτακτη συνεδρίασή του της 21ης Σεπτεμβρίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να καταπολεμήσει τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Μετά τις τρομοκρατικές υποθέσεις της 11ης Μαρτίου 2004 στη Μαδρίτη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε δήλωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας[1], με την οποία η Ένωση και τα κράτη μέλη της δεσμεύονται *"να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την καταπολέμηση όλων των μορφών τρομοκρατίας"*, και η οποία προσδιόριζε προς το σκοπό αυτό ορισμένους στρατηγικούς στόχους, μεταξύ των οποίων η επιβαλλόμενη στην Ένωση και τα κράτη μέλη της υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον *"περιορισμό της πρόσβασης των τρομοκρατών σε χρηματοδοτικούς και άλλους οικονομικούς πόρους"*. Το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της τρομοκρατίας[2] περιλαμβάνει λεπτομερείς προτάσεις για να εντατικοποιηθεί η καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τα άλλα περαιτέρω μέτρα που θα μπορούσαν να αποδειχθούν χρήσιμα για να καταπολεμηθεί η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά. Στη συγκεκριμένη βάση, το παράρτημα 1 παρέχει ενδείξεις για αυτό που θα μπορούσε να είναι αυτά τα νέα μέτρα για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τα οποία πρέπει να εξεταστούν περαιτέρω από άποψη σκοπιμότητας και σχέσης κόστους/οφέλους. Το παράρτημα 2 ανακεφαλαιώνει τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τον Οκτώβριο 2001 τα οποία έχουν σχέση με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ενώ το παράρτημα 3 καταρτίζει κατάλογο των μέτρων που ευρίσκονται υπό συζήτηση.

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας καλύπτει δύο διακεκριμένους τομείς: τη χρηματοδότηση των τρομοκρατικών επιθέσεων και εκείνη των δικτύων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι επιθέσεις της Μαδρίτης κόστισαν 8.000 ευρώ μόνο. Φαίνεται επίσης ότι οι πράξεις που προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τα τρομοκρατικά δίκτυα, σε αντίθεση με συγκεκριμένη επίθεση, αντιπροσωπεύουν επίσης μικρά χρηματικά ποσά. Δεδομένου κατά συνέπεια ότι τα σχετικά ποσά μπορεί να είναι χαμηλά και μη δυνάμενα από μόνα τους να δημιουργήσουν υποψίες ενώ κυκλοφορούν στο χρηματοοικονομικό σύστημα, *η ανίχνευση οικονομικών πράξεων που χρησιμεύουν για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας αποτελεί δύσκολο καθήκον*.

Αυτό δε σημαίνει ότι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν πρέπει να καταβάλλουν προσπάθεια να εφαρμόσουν τεχνικές κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες για την ανίχνευση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Υποδεικνύει όμως ότι πρέπει να αναπτυχθούν συμπληρωματικές μέθοδοι, επικεντρωμένες στους σοβαρότερους κινδύνους που προσδιορίζονται από τις υπηρεσίες ασφάλειας και να χρησιμοποιηθούν για να υπονομευθεί η υλικοτεχνική υποστήριξη και οι επιχειρήσεις των τρομοκρατικών δικτύων, υιοθετώντας προσέγγιση που υπερβαίνει το απλό σταμάτημα των χρηματοοικονομικών ροών.

---

1 Βρυξέλλες, 29 Μαρτίου 2004, 7906/04

2 10586/04, 15 Ιουνίου 2004

Πάνω από όλα χρειάζεται να εξασφαλιστεί ότι *οι χρηματοδότες της τρομοκρατίας πρέπει να λειτουργούν σε εχθρικό περιβάλλον στο οποίο όλες οι επιλογές εμφανίζουν υψηλό κίνδυνο*.

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησής της[3] έχει σημειώσει σημαντικές προόδους στο επίπεδο της ΕΕ. Για να είναι αποτελεσματικές, οι θεσπιζόμενες διατάξεις πρέπει να μεταφέρονται δεόντως και να τίθενται σε εφαρμογή στα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα συνεχίζουν να παραμένουν ορισμένα σημαντικά κενά[4].

Η καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει τρία βασικά σκέλη: *βελτίωση της συνεργασίας όσον αφορά την ανταλλαγή των πληροφοριών, ενίσχυση της ανιχνευσιμότητας των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και αύξηση της διαφάνειας των νομικών οντοτήτων*. Δρώντας αποτελεσματικά σε αυτούς τους τρεις τομείς, θα υπάρχει σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση της προληπτικής αποδιοργάνωσης της τρομοκρατικής δραστηριότητας, μείωσης των χρηματοπιστωτικών ροών που προορίζονται για αυτές τις ομάδες καθώς και καλύτερης κατανόησης των τρομοκρατικών δικτύων.

Πρέπει να εξευρεθεί σωστή ισορροπία μεταξύ των μέτρων πρόληψης/αποδιοργάνωσης της τρομοκρατίας, αφενός, και των δημοσίων ελευθεριών, αφετέρου. Για παράδειγμα, *πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια ώστε η ιθαγένεια ή το θρήσκευμα να μην αποτελούν λόγο υποψίας.* Κάθε προληπτική ή κατασταλτική δράση πρέπει να στηρίζεται κυρίως σε κατάλληλες πληροφορίες ή άλλα αντικειμενικά στοιχεία που να οδηγούν στην υπόθεση ότι κάποιο άτομο συμμετέχει σε τρομοκρατικές δραστηριότητες.

Τα ζητήματα που αφορούν την προστασία των δεδομένων είναι κεντρικής σημασίας για το μεγαλύτερο μέρος συζητήσεων που αφορούν τα μέσα για να βελτιωθεί η καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Κάθε παρέκκλιση από τις κοινοτικές οδηγίες για την προστασία των δεδομένων[5] για τους σκοπούς της πρόληψης και της διερεύνησης εγκληματικών δραστηριοτήτων για παράδειγμα πρέπει να είναι ταυτόχρονα απαραίτητη, σχετική και προβλεπόμενη από το νόμο. *Για να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των αστυνομικών δυνάμεων και της δικαιοσύνης, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα πραγματική προστασία των δεδομένων, προβλέπεται η θέσπιση συνεκτικού νομικού πλαισίου στο επίπεδο της Ένωσης, βασισμένου σε κοινούς κανόνες που αφορούν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.* Μία τέτοια πολιτική θα συμπεριλαμβάνει τις *απαραίτητες ρήτρες διασφάλισης* έτσι ώστε η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τις υπηρεσίες πληροφοριών, την αστυνομία, τα τελωνεία και τις δικαστικές αρχές να τηρεί τις *αρχές* της προστασίας δεδομένων που αναφέρονται στο άρθρο 8 του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων.

---

3 Βλέπε παράρτημα 1

4 Για παράδειγμα, η έκθεση της Επιτροπής του Ιουνίου 2004 σχετικά με την τήρηση της απόφασης πλαισίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας διαπιστώνει ορισμένες ανεπάρκειες στα κράτη μέλη (COM(2004)409).

5 Κυρίως η γενική οδηγία 95/46/ΕΚ για την προστασία των δεδομένων και η οδηγία 2002/58/ΕΚ για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

3.1. Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών

Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών σε εθνικό επίπεδο είναι εξίσου σημαντική όπως η ανταλλαγή πληροφοριών σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο. Και στις δύο περιπτώσεις ενδιαφέρει να *δημιουργηθούν διαρθρώσεις συνεργασίας και ανταλλαγής που να συμπεριλαμβάνουν τις φορολογικές αρχές, τους οργανισμούς χρηματοπιστωτικής εποπτείας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, τις υπηρεσίες πληροφοριών, τις αρχές επιβολής του νόμου και τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων με διοικητική απόφαση*[6]**.** Τέτοια δίκτυα θα μπορούσαν να εξυπηρετούν τις διαρθρωμένες ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τα άτομα που αποτελούν το αντικείμενο έρευνας εκ μέρους ενός εκ των οργάνων που είναι μέλη της διάρθρωσης.

Η ανακοίνωση του Ιουνίου 2004 για τη βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες εκ μέρους των υπηρεσιών επιβολής του νόμου πρότεινε μέτρα με σκοπό να βελτιωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων φορέων[7]. Στόχος της είναι να δημιουργήσει *ευρωπαϊκή δυνατότητα επιβολής του νόμου με τη βοήθεια πληροφοριών, στο πλαίσιο της οποίας οι αρμόδιες αρχές θα μπορούν να χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες πληροφορίες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος.*

Η ανακοίνωση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας[8] περιλαμβάνει από την πλευρά της, στο παράρτημα, πρόταση *απόφασης του Συμβουλίου που να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης και της Europol και της Eurojust, να διαθέτουν τις πλέον πλήρεις και ενημερωμένες πληροφορίες.* Η υποχρέωση ανταλλαγής πληροφοριών θα εφαρμόζεται για όλα τα τρομοκρατικά εγκλήματα, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας μέσω οποιασδήποτε μορφής χρηματοδότησης.

Η δημιουργία του δικτύου FIU.NET (Μονάδες Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών-ΜΧΠ), το οποίο χρηματοδοτείται από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, στοχεύει στην ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Μονάδων Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών. Σύμφωνα με τον αναθεωρημένο ορισμό των ΜΧΠ που εγκρίθηκε κατά τη σύσκεψη του Ιουνίου 2004, το δίκτυο FIU.NET θα κληθεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην διάδοση πληροφοριών για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. *Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να φροντίσουν ώστε το δίκτυο FIU.NET να συνεχίσει να διαθέτει κατάλληλη χρηματοδότηση και άλλους απαραίτητους πόρους.*

Το σχέδιο "SUSTRANS" της Europol ασχολείται με τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και της συναφούς τρομοκρατικής δραστηριότητας. Χρειάζεται περαιτέρω εξέταση όσον αφορά τη σκοπιμότητα να ενσωματωθούν οι εκθέσεις ύποπτων συναλλαγών που προορίζονται για το SUSTRANS στο σύστημα πληροφοριών της

---

6 Το FEC, το οποίο είναι ένα δίκτυο στις Κάτω Χώρες που συνδέει τις γενικές υπηρεσίες πληροφοριών και ασφάλειας, τις φορολογικές υπηρεσίες και την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την επιβολή του φορολογικού και οικονομικού δικαίου αποτελεί καλό παράδειγμα μιας τέτοιας συνεργασίας.

7 COM(2004)429 της 16.6.2004.

8 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της 29.03.2004 σχετικά με ορισμένες δράσεις που πρέπει να αναληφθούν στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών μορφών εγκληματικότητας, κυρίως με σκοπό τη βελτίωση των ανταλλαγών πληροφοριών, COM(2004)221.

Europol ή το κατά πόσο είναι σκοπιμότερο να δημιουργηθεί χωριστή βάση δεδομένων προς το σκοπό αυτό. Πολλά κράτη μέλη δεν παρέχουν τα κατάλληλα στοιχεία για να δοθεί η δυνατότητα στο σχέδιο να αναπτύξει το δυναμικό του[9]. Επιπλέον, το πρωτόκολλο της σύμβασης Europol[10], το οποίο επεκτείνοντας την αρμοδιότητα της Europol σε όλες τις πράξεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες θα αυξήσει ουσιαστικά την αποτελεσματικότητα του SUSTRANS, δεν έχει ακόμα τεθεί σε ισχύ λόγω της βραδύτητας της διαδικασίας επικύρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη[11]. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμα επικυρώσει αυτό το πρωτόκολλο θα πρέπει να το πράξουν επειγόντως.

Η προσφυγή σε κοινές ομάδες έρευνας θα πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω στις διασυνοριακές έρευνες για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Αυτή η μέθοδος προσφέρεται για την εργασία με ομάδες επιβολής του νόμου, εισαγγελείς και δικαστές. Η ανταλλαγή πληροφοριών με τους *εισαγγελείς του ποινικού τομέα* θα αυξήσει τις προοπτικές θετικής έκβασης των ασκούμενων διώξεων.

3.2. Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων αρχών και του ιδιωτικού τομέα

Οι ανταλλαγές δεδομένων σε πραγματικό χρόνο μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου/πληροφοριών και του ιδιωτικού τομέα (χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, αλλά εξίσου αγορές αεροπορικών εισιτηρίων, μισθώσεις αυτοκινήτων) μπορούν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην πρόληψη και την καταστολή της τρομοκρατίας και της χρηματοδότησής της. Αυτές οι ανταλλαγές θα επιτρέψουν την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών..

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν διαθέτει τις πληροφορίες με τις οποίες οι ΜΧΠ (και άλλοι) μπορούν να εργάζονται όταν αναλύουν ύποπτες συναλλαγές και χρηματοπιστωτικές συμπεριφορές υπόπτων. Η απουσία άμεσης πρόσβασης στην πληροφόρηση περιορίζει την πιθανότητα των ΜΧΠ να διαμορφώσουν τα δεδομένα που προέρχονται από πολλές διαφορετικές πηγές. *Οι συζητήσεις με τη χρηματοπιστωτική κοινότητα, τις υπηρεσίες ασφάλειας και τις ΜΧΠ θα πρέπει να στοχεύουν στο να προσδιορισθεί το πρόβλημα και οι πλέον αποδοτικοί και οικονομικοί τρόποι για την επίλυσή του.* Μια πιθανή λύση θα ήταν δοθεί στις ΜΧΠ *πλήρης πρόσβαση σε εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων που ευρίσκονται υπό τον έλεγχο της χρηματοπιστωτικής κοινότητας.* Αυτό θα επέτρεπε να διαπιστωθούν οι σχέσεις μεταξύ των ατόμων, να προσδιοριστούν οι ροές και να εντοπισθούν οι πηγές. Για να ληφθούν υπόψη τα προβλήματα προστασίας του ιδιωτικού βίου, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα μπορούσαν να χορηγήσουν αυτή την πρόσβαση στη βάση ενός κρυπτογραφημένου συστήματος.

---

9 Τον Ιούλιο 2004, η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έγραψε σε εκείνα τα κράτη μέλη που έχουν επικυρώσει τη σύμβαση Europol τα οποία δεν διαβιβάζουν τα δεδομένα που αρμόζουν για τους σκοπούς του σχεδίου SUSTRANS για να ενημερωθεί για τους λόγους αυτής της κατάστασης· προθεσμία για την αποστολή απαντήσεων ορίστηκε η 20ή Σεπτεμβρίου 2004.

10 Πράξη του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2000 για την κατάρτιση πρωτοκόλλου για την τροποποίηση του άρθρου 2 και του παραρτήματος της σύμβασης Europol (2000/C 358/01).

11 Μεταξύ των παλαιών 15 κρατών μελών της ΕΕ, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν επικυρώσει το πρωτόκολλο, ενώ όλα τα νέα κράτη μέλη το έχουν πράξει εξαιρουμένης της Εσθονίας.

3.3. Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Για να μπορεί η χρηματοπιστωτική κοινότητα και οι άλλοι κλάδοι του ιδιωτικού τομέα να χορηγούν ύψιστη προτεραιότητα στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, *θα πρέπει να εγκαθιδρυθούν και να διατηρηθούν επαφές υψηλού επιπέδου μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου που είναι εξειδικευμένες στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των αντιπροσώπων του ιδιωτικού τομέα. Επίσης, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω μηχανισμοί συνεργασίας, ανταλλαγής πληροφοριών και αντιδράσεων μεταξύ των υπηρεσιών πληροφοριών και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών.*

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

4.1. Οικονομική έρευνα

Τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες ώστε οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου να διαθέτουν πόρους για να αναπτύξουν ικανότητες οικονομικής έρευνας που να τους παρέχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τη διαδρομή του χρήματος από την πηγή της χρηματοδότησης μέχρι τη στιγμή που περιέρχεται στα χέρια τρομοκρατικών ομάδων. *Η οικονομική έρευνα πρέπει να αποκτήσει υψηλή προτεραιότητα στα κράτη μέλη και να καταστεί τρέχουσα πρακτική σε όλες τις έρευνες που διεξάγουν οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου σχετικά με υπόπτους τρομοκρατικών πράξεων.*

Πρέπει να προωθηθεί η δημιουργία ή ο διορισμός εθνικών οργανισμών επιφορτισμένων με τον εντοπισμό, τη δέσμευση και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων τρομοκρατών (και άλλων εγκληματιών εν γένει), οι οποίοι μπορούν να συνδυάζουν αστυνομικές, νομικές και φορολογικές αρμοδιότητες. Αυτοί οι οργανισμοί θα μπορούν εξίσου να χρησιμεύουν ως σημείο επαφής, τόσο για τη χρηματοοικονομική κοινότητα όταν αναζητεί κατευθύνσεις σχετικά με τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων ή όταν θέτει άλλα συναφή ζητήματα, όσο και για τις αρμόδιες αρχές των τρίτων χωρών όσον αφορά τον εντοπισμό ατόμων ή ομάδων. Η εγκαθίδρυση ενός δικτύου συνεργασίας μεταξύ αυτών των οργανισμών θα πρέπει να συνεχίσει να ενθαρρύνεται[12].

Ο εντοπισμός των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των πράξεων χρηματοδότησης και της διεξαγωγής τρομοκρατικών δραστηριοτήτων ή επιθέσεων θα μπορούσε να μετατρέψει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε πληροφορίες που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως αποδεικτικά στοιχεία. Δεδομένου ότι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί επικοινωνούν ηλεκτρονικά, η διεξαγόμενη εργασία σχετικά με τη συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων έχει ιδιαίτερη σημασία. Το σχέδιο «CTOSE»[13], που χρηματοδοτείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στοχεύει να καταλήξει σε κοινό προσδιορισμό των μέτρων που θα ήταν απαραίτητα για να μπορούν να προσκομιστούν ηλεκτρονικές αποδείξεις ενώπιον του Δικαστηρίου. *Η συγκέντρωση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως βασική προτεραιότητα.*

---

12 Επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα χρηματοδοτεί δύο σχέδια στο συγκεκριμένο τομέα μέσω του προγράμματος AGIS για το 2004, συγκεκριμένα το δίκτυο CARIN και μια αξιολόγηση, με κοινοτική προοπτική, πολυθεματικών εναλλακτικών στρατηγικών που να έχουν σαν στόχο τα έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες.

13 http://www.ctose.org

4.2. Μεταφορές κεφαλαίων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα θεσπίσει το φθινόπωρο του 2004 ένα σχέδιο κανονισμού για *πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές κεφαλαίων*. Αυτό το κείμενο ορίζει κανόνες σχετικά με τις πληροφορίες που αφορούν τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές κεφαλαίων, προκειμένου να υπάρχει βασική πληροφόρηση άμεσα προσιτή στις αρχές που είναι επιφορτισμένες με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. *Αυτή η πρόταση, η οποία θα βελτιώσει την ανιχνευσιμότητα των μεταφορών κεφαλαίων, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατό από το χρηματοοικονομικό τομέα, γεγονός που συνηγορεί υπέρ της ταχείας έγκρισής του στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.*

4.3. Συναλλαγές που διαφεύγουν του επίσημου χρηματοπιστωτικού συστήματος

Άτυπα συστήματα μεταφοράς κεφαλαίων όπως το Hawala, αποτελούν σημαντικό μέσο μεταφοράς παράνομου χρήματος. Η Επιτροπή ετοιμάζει επί του παρόντος ένα σχέδιο οδηγίας για ένα νέο νομικό πλαίσιο για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά για να εξασφαλίσει την εναρμονισμένη μεταφορά της SR VI (ειδική σύσταση) στην κοινοτική νομοθεσία. Το προβλεπόμενο σύστημα προβλέπει την καταχώρηση του εντολέα της πληρωμής με την καθιέρωση ειδικής άδειας και θα λαμβάνει υπόψη το προφίλ κινδύνου των φορέων παροχής υπηρεσιών μέσω συγκεκριμένων εποπτικών απαιτήσεων.

Μια από τις μεθόδους που επιλέγουν οι τρομοκρατικές ομάδες για τη μεταφορά κεφαλαίων συνίσταται στην ανάθεση ποσών σε ρευστό ή υπό άλλη αντίστοιχη μορφή σε άτομα τα οποία διέρχονται στη συνέχεια τα σύνορα. Πρέπει κατά συνέπεια να δημιουργηθεί και να αναπτυχθεί η τεχνολογία που να επιτρέπει την ανίχνευση αυτής της πρακτικής. Επείγει εξίσου να θεσπιστεί το ανάλογο κοινοτικό μέσο για να αντιμετωπιστεί αυτή η παράνομη διακίνηση κεφαλαίων. *Η πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση κανονισμού για τις κινήσεις ρευστού χρήματος*[14]*, σχετικά με την οποία έχει σημειωθεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση των διαπραγματεύσεων, πρέπει να αναχθεί σε προτεραιότητα για να μπορεί να θεσπιστεί κοινή θέση κατά τη διάρκεια της ολλανδικής προεδρίας.*

Η χρήση σε μεγάλη κλίμακα πληρωμών σε ρευστό για τη σύναψη επιχειρήσεων, η οποία αποβαίνει εις όφελος της τρομοκρατίας, αποτελεί ένα ασθενές σημείο το οποίο πρέπει να εξεταστεί. *Η πρόταση τρίτης οδηγίας για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες επεκτείνει τον μηχανισμό πρόληψης του συστήματος καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στις πληρωμές σε ρευστό για αγαθά των οποίων η αξία υπερβαίνει τις 15.000 ευρώ.*

4.4. Προσδιορισμός της πελατείας

Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί είναι στο εξής υποχρεωμένοι να *προσδιορίζουν και να γνωρίζουν τους πελάτες τους*. Αυτό έχει ουσιαστική σημασία για να υποστηριχθούν οι προσπάθειες των αρχών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Θα είχε ενδιαφέρον να προσδιοριστούν *ελάχιστοι κοινοί κανόνες για τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς της ΕΕ όσον αφορά τον έλεγχο της ταυτότητας των πελατών και την καταχώρηση των στοιχείων ταυτότητας.*

---

[14] Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω της τελωνειακής συνεργασίας (COM(2002)328-C5-0291/2002-2002/0132(COD)).

Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί ηλεκτρονική βάση δεδομένων που να συγκεντρώνει δείγματα των δελτίων ταυτότητας ΕΕ (και άλλων) για την εξυπηρέτηση των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και του ιδιωτικού τομέα, η οποία να συμπεριλαμβάνει αντίτυπα πλαστών εγγράφων. Η σύγκριση των παρουσιαζόμενων εγγράφων με τα έγγραφα της ηλεκτρονικής βάσης θα βοηθούσε τις αρχές και τις επιχειρήσεις να διαπιστώνουν ενδεχόμενες πλαστογραφήσεις..

5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

5.1. Νομικές οντότητες

Η απουσία διεθνών κανόνων σχετικά με τις κύριες διαρθρώσεις που χρησιμοποιούνται στις παγκόσμιες οικονομικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών εμπορικών εταιρειών, των τραστ και των "offshore" εταιριών δημιουργεί οικονομική αδιαφάνεια που παρέχει πρόσφορο έδαφος στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να συμβάλει στη διεξαγόμενη σχετικά με το ζήτημα συζήτηση προτίθεται να προβεί σε ανάλυση κόστους – οφέλους μιας μεγάλης κλίμακας μέτρων που προορίζονται να αυξήσουν τη διαφάνεια.

Η βελτίωση της διαφάνειας των νομικών οντοτήτων είναι ουσιαστικής σημασίας για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο διείσδυσης τρομοκρατικών οργανώσεων και συμπαθούντων. Η ανακοίνωση της Επιτροπής της 29ης Μαρτίου 2004 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ανέδειξε τα δυνάμει προτερήματα της εισαγωγής στη νομοθεσία για τη σύσταση και τη διαχείριση νομικών οντοτήτων, *μηχανισμών έκπτωσης από δικαιώματα έναντι φυσικών και νομικών προσώπων που καταδικάζονται για αδικήματα που έχουν σχέση με την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα.* Επίσης, ένας αποτελεσματικός μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών για τις καταδίκες στην ΕΕ θα βοηθούσε να αποτραπούν οι τρομοκρατικές ομάδες και εκείνοι που τις χρηματοδοτούν από το να διεισδύουν σε νόμιμες δραστηριότητες.

5.2. Μη κερδοσκοπικός/φιλανθρωπικός τομέας

Η διαφάνεια αποτελεί θεμελιώδες ζήτημα όσον αφορά το μη κερδοσκοπικό/φιλανθρωπικό τομέα. Ο αριθμός των οργανώσεων αυτού του είδους και το ποσό της βοήθειας που διαθέτουν έχουν σημαντικά αυξηθεί κατά τα τελευταία έτη. Πολλές εξ αυτών συγκεντρώνουν κεφάλαια που προορίζονται για ζώνες συγκρούσεων. Μόλις τα χρήματα αυτά φθάσουν σε αυτές τις περιοχές, η δυνατότητα να διαπιστωθεί ο προορισμός τους με βάση τη διεθνή συνεργασία καθίσταται πολύ πιο δυσχερής κυρίως όταν τα χρήματα αυτά διέρχονται από αυτά τα εδάφη υπό τη μορφή ρευστών.

Ο προβληματισμός για έναν ελάχιστο κοινοτικό κανόνα όσον αφορά τη νομοθεσία που προορίζεται να αυξήσει τη διαφάνεια του τομέα θα πρέπει να εξακολουθήσει[15]. Αυτή η ελάχιστη νομοθεσία θα μπορούσε να είναι δεσμευτική ή να λάβει τη μορφή κώδικα δεοντολογίας για τον εθελοντικό τομέα. Οι κανόνες διαφάνειας θα μπορούσαν να συμπεριλαμβάνουν την ετήσια δημοσίευση λογαριασμών υποβαλλόμενων σε ανεξάρτητο έλεγχο, κανόνες εσωτερικής διακυβέρνησης και την υποχρέωση καθορισμού διαδρομής ελέγχου για τις πληρωμές. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού μη

[15] Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργανώνει στις 29 Οκτωβρίου ένα σεμινάριο προβληματισμού για μια κοινοτική προσέγγιση που θα επιτρέψει να αποτραπεί η χρήση του φιλανθρωπικού τομέα για σκοπούς χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

κερδοσκοπικών/φιλανθρωπικών οργανώσεων που έχουν τη βάση τους εκτός ΕΕ οι οποίες διαθέτουν γραφεία σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, θα πρέπει εξίσου τα μέτρα που αφορούν τη διαφάνεια να παράγουν αποτελέσματα στο εξωτερικό της Ένωσης.

Στα περισσότερα κράτη μέλη, ο φιλανθρωπικός τομέας απολαμβάνει ειδικού φορολογικού καθεστώτος, κατά τρόπον ώστε οι φορολογικές αρχές να διαθέτουν λεπτομερείς πληροφορίες για τα έσοδα και τις δαπάνες του μεγαλύτερου μέρους αυτών των οργανισμών. Ο ρόλος των *φορολογικών αρχών στο πλαίσιο της Ειδικής Σύστασης VIII θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω.*

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή *θα ενισχύσει τα εργαλεία που διαθέτει για την αυτόματη συλλογή δεδομένων, την άντληση πληροφοριών και την ανάλυση έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον φιλανθρωπικό τομέα.* Θα πραγματοποιήσει μια μελέτη σκοπιμότητας, με τη συνδρομή της Europol, για να καταρτίσει το χάρτη του φιλανθρωπικού τομέα στην ΕΕ των 25 με βάση ορισμένα ζητήματα που μπορούν να βοηθήσουν στον εντοπισμό αυξημένων κινδύνων χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή άλλης εγκληματικής δραστηριότητας. Η μελέτη αυτή προβλέπεται επίσης να εξετάσει τις ενδεχόμενες εθνικές εργασίες που αφορούν την ανάλυση κινδύνων και να θέσει ενδεχομένως σε εφαρμογή μια μεθοδολογία για να προσδιορίσει τα ευάλωτα σημεία και να καθορίσει τους δείκτες κινδύνου.

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ

6.1. Δέσμευση περιουσιακών στοιχείων

Ο μηχανισμός που θεσπίστηκε στην ΕΕ για το χαρακτηρισμό των τρομοκρατών και των τρομοκρατικών οργανώσεων πέραν της Άλ-Κάιντα[16], που σχεδιάστηκε ειδικότερα για να επιτρέψει τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων δεν κατέληξε σε κατάλογο που να μπορεί να θεωρηθεί αναλυτικός ή πλήρως αποτελεσματικός. Ο βασικός λόγος φαίνεται να είναι το γεγονός ότι οι λεπτομέρειες αυτού του χαρακτηρισμού ερμηνεύτηκαν διαφορετικά ανάλογα με την περίπτωση και το ότι προέκυψαν καθυστερήσεις που προέκυψαν λόγω της υποχρέωσης ομοφωνίας. Ταυτόχρονα, το γεγονός ότι δεν δόθηκαν κατευθύνσεις στις τρίτες χώρες οι οποίες επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση χαρακτηρισμού μπορεί επίσης να είχε επιπτώσεις. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας αυτού του μηχανισμού διέρχεται υποχρεωτικά από τον προσδιορισμό μιας τυποποιημένης προσέγγισης και ερμηνείας των σημείων απόκλισης, κυρίως όσον αφορά:

– *τον χαρακτηρισμό ομάδων ή οντοτήτων που άλλαξαν ονομασία μετά τον χαρακτηρισμό τους ως τρομοκρατικών·*

– *τον χαρακτηρισμό των οργανώσεων που χρησιμοποιούνται ως «βιτρίνα»·*

– *τον χαρακτηρισμό των διευθυνόντων ομάδες και οντότητες που έχουν ήδη χαρακτηρισθεί.*

Ο ενοποιημένος ηλεκτρονικός κατάλογος των οικονομικών κυρώσεων αποτελεί κοινή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ευρωπαϊκών τραπεζών[17]. Πρόκειται για ενοποιημένη βάση δεδομένων σχετικά με τα πρόσωπα και τις οντότητες στα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλε οικονομικές κυρώσεις. Δεδομένου ότι αυτές οι κυρώσεις ισχύουν

---

16 Κοινή θέση 2001/931/ΚΕΠΠΑ και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2580/2001.

17 Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Τραπεζών, Ευρωπαϊκή Ένωση Ταμιευτηρίων, Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών, Ευρωπαϊκή Ένωση Δημόσιων Τραπεζών.

από την ημερομηνία της δημοσίευσής τους στην Επίσημη Εφημερίδα, *η Επιτροπή θα φροντίσει ώστε η βάση δεδομένων να ενημερώνεται την ίδια ημέρα της δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα.* Οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί ζήτησαν να λάβουν κατευθύνσεις για τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται για να καθοριστεί το κατά πόσον κάποιο συγκεκριμένο άτομο συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων που έχουν χαρακτηρισθεί ως τρομοκράτες. Αυτοί οι προσανατολισμοί θα ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων και, δεδομένου ότι πρόκειται για οικονομικές κυρώσεις της ΕΕ, θα πρέπει να χορηγηθούν κατά προτίμηση από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή (για παράδειγμα σε σύσταση).

6.2. Αποτελεσματική και στοχοθετημένη κατάρτιση

Είναι ουσιαστικής σημασίας η παρουσία επαρκούς αριθμού ορθά καταρτισμένων ατόμων στο εσωτερικό των αρμόδιων αρχών και του ιδιωτικού τομέα.

Πρέπει να προωθηθεί η κατάρτιση επαρκούς αριθμού ατόμων επιφορτισμένων με τη διεξαγωγή οικονομικής έρευνας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπόλ συνεργάζονται σε ένα σχέδιο καθορισμού ελάχιστων κοινών κανόνων για την κατάρτιση που αφορά την έρευνα οικονομικού χαρακτήρα στην ΕΕ, *με στόχο την προώθηση των βέλτιστων πρακτικών καθώς και κοινή προσέγγιση της κατάρτισης στο συγκεκριμένο τομέα.*

Η CEPOL μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην καλλιέργεια ευρωπαϊκής νοοτροπίας όσον αφορά την έρευνα οικονομικού χαρακτήρα και την κατάρτιση των ανώτερων αξιωματούχων της αστυνομίας καθώς και στη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών σε αυτόν τον τομέα ζωτικής σημασίας.

6.3. Έρευνα στον τομέα της ασφάλειας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται τις δραστηριότητες έρευνας στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, οι οποίες μπορούν εξίσου να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στην *«Προπαρασκευαστική δράση για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού βιομηχανικού δυναμικού έρευνας στον τομέα της ασφάλειας»* διατέθηκαν 15 εκατ. ευρώ για το έτος 2004 και προβλέπεται προϋπολογισμός 24 και 26 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα για τα έτη 2005 και 2006. Μία *«Ομάδα προσωπικοτήτων»,* που δημιουργήθηκε το 2003, επιφορτίστηκε με τη διατύπωση βασικών προσανατολισμών, αρχών και προτεραιοτήτων για ένα μελλοντικό *Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έρευνας στον Τομέα της Ασφάλειας (ΕΠΕΑ)* το οποίο θα είναι σύμφωνο με τις πολιτικές της ΕΕ. Η έκθεση αυτής της ομάδας[18] συστήνει την επεξεργασία ενός ΕΠΕΑ από το 2007 στο οποίο θα διατεθεί τουλάχιστον 1 δισεκατ. ευρώ ετησίως πέραν των τωρινών πόρων του. Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξέδωσε στις 7 Σεπτεμβρίου 2004 **Ανακοίνωση** με τον τίτλο **«Έρευνα στον Τομέα της Ασφάλειας: Τα επόμενα βήματα»**[19], στην οποία, λαμβάνοντας υπόψη τη σύσταση της έκθεσης, τονίζει την ανάγκη να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή συμβουλευτική επιτροπή για την έρευνα στον τομέα της ασφάλειας που να μπορεί να παρέχει συμβουλές για το περιεχόμενο και την εφαρμογή του ΕΠΕΑ και να υποβληθεί πρόταση σχετικά με το ΕΠΕΑ στις αρχές του 2005 έτσι ώστε να μπορέσει να ενσωματωθεί στο έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας από το 2007. Οι τομείς στους οποίους πρέπει να ενθαρρυνθεί η συνέχιση των

---

18 « Research for a Secure Future », έκθεση της ομάδας προσωπικοτήτων στον τομέα της έρευνας ασφάλειας, ISBN 92-894-6611-1, Υπηρεσία Επίσημων Δημοσιεύσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,, 2004.

19 COM 2004/590

ερευνών συμπεριλαμβάνουν την κατανεμημένη επίλυση προβλημάτων μεταξύ των αρμοδίων αρχών της ΕΕ και τις κοινωνιολογικές μεθόδους που είναι πρόσφορες για την αποτελεσματική και συντονισμένη καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

6.4. Εξωτερική δράση

Η καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας πρέπει να αποτελέσει εγγενές τμήμα του πολιτικού διαλόγου τον οποίο διατηρεί η ΕΕ με τις τρίτες χώρες καθώς και των προγραμμάτων της τεχνικής βοήθειας και να αποτελέσει το αντικείμενο κυρίως εξειδικευμένων συζητήσεων σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων. Οι κοινές προσπάθειες που καταβάλλονται για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θα συνεχίσουν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος της συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οι φορολογικοί παράδεισοι, οι οποίοι επιτρέπουν τις αδιαφανείς τραπεζικές και εταιρικές διαρθρώσεις παρέχουν καταφύγιο στα χρήματα της τρομοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προωθήσει την αυξημένη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις τρίτες χώρες καθώς και με τα εξαρτημένα ή συνδεδεμένα εδάφη. Η θετική δράση θα βοηθήσει τους εταίρους που επιθυμούν να συνεργαστούν να υπερβούν τις δυσκολίες κανονιστικού, τεχνικού ή οικονομικού χαρακτήρα που αντιμετωπίζουν κατά την εισαγωγή μεγαλύτερης διαφάνειας, υπό τη μορφή για παράδειγμα ενισχυμένης τεχνικής βοήθειας, τομέας στον οποίο η ΕΕ στο σύνολό της διαθέτει σημαντική πείρα ή μέσω κάποιας μορφής οικονομικής υποστήριξης. Οι ετήσιες και ενδιάμεσες επανεξετάσεις των εγγράφων εθνικής στρατηγικής θα μπορούσαν επίσης να χρησιμεύσουν ως πλαίσιο για τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις προόδους που σημειώνονται από τους "offshore" χρηματοοικονομικούς παραδείσους προς την κατεύθυνση μεγαλύτερης διαφάνειας.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ένα από τα σκέλη της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας συνίσταται στο να καταστεί δυσχερέστερη για τους τρομοκράτες η μετακίνηση κεφαλαίων. Επιπλέον, η παρακολούθηση της πορείας οικονομικών και άλλων συναλλαγών αποτελεί επίσης καλό μέσο για τον εντοπισμό αυτών των ομάδων και των συμπαθούντων και για την παρεμπόδιση της δραστηριότητάς τους. Αυτό θα διευκολυνθεί από την αυξημένη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των νομικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δρουν στο μη κερδοσκοπικό τομέα. Προκειμένου οι δραστηριότητες πρόληψης και καταστολής της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας να είναι πραγματικά αποτελεσματικές και να καταλήγουν σε ανταλλαγή πληροφοριών, πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία καθώς και οι μηχανισμοί ανταλλαγής πληροφοριών τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, ταυτόχρονα στο εσωτερικό των αρμόδιων αρχών και μεταξύ αυτών των τελευταίων και του ιδιωτικού τομέα.

TECHNICAL ANNEXES

ANNEXE I

Possible Future Measures relevant to the fight against terrorist financing

Information Exchange:

- Establish appropriate mechanisms to achieve multilateral co-ordination with all authorities and bodies involved in supervising and detecting irregularities in the financial sector (to include fiscal authorities, financial oversight bodies, Justice Department, intelligence community, law enforcement authorities, authorities in charge of administrative freezing measures).

- Promote appropriate information sharing mechanisms between intelligence services and prosecutors.

- Promote intelligence led law enforcement by ensuring access to private sector information to facilitate information gathering on, detection and location of suspects.

- Promote outreach and other mechanisms to facilitate real time tracking and data exchange by means of the financial and other systems.

- Consider ways to improve communication between FIUs and the financial community through enhanced access to relevant databases.

Traceability of Financial Transactions:

- Promote financial investigation as a law enforcement technique in the Member States. Encourage establishment of common minimum standards in financial investigation training standards in the EU via Joint Commission/Europol project).

- Promote establishment of national bodies dedicated to identification, tracing, freezing and confiscation of terrorist (and other criminal) assets and implementation of a co-operation network among such bodies to facilitate co-operation in the tracing of fast moving terrorist and other criminal funds.

- Promote organisational and technical measures needed to present electronic evidence in Court.

- Consider need for common minimum EU standards for verification of customer identity.

- Consider case for database with samples of all identity documents issued in the EU and beyond to facilitate detection of false identity papers by financial institutions when verifying customer identity.

- Guidance on matching standards to be applied when checking whether any given person is a designated person to improve the effectiveness of financial sanctions (see Section 6.1).

Transparency:

- Consider what further measures may be needed to enhance transparency of legal entities having regard in particular to ant recommendations to be made in the Commission's planned Study on cost benefit assessment of transparency measures.

- Consider further EU-wide mechanisms for the disqualification of individuals of firms convicted of offences related to terrorism or organised crime.

- In the non-profit/charitable sector assess appropriate EU-wide transparency measures and mechanisms to ensure compliance with these together with methods to identify high risk for terrorist financing or other criminal activity.

Asset Freezing:

- Promote standard interpretation on designation of groups or entities that have renamed themselves after designation, designation of 'front organisations', designation of leaders of groups and entities that have already been designated.

ANNEXE II

1. Measures Adopted at EU level relevant to the fight against terrorist financing.

Since October 2001 an important number of actions have been taken at EU level aimed at countering terrorism as well as preventing the acquisition, retention and use of funds or assets by such organisations. Taken together with earlier actions, these constitute powerful measures in the Union's arsenal to fight terrorism and its financing.

Legislative Actions

1.1. Council Act of 16 October 2001 establishing, in accordance with Article 34 of the Treaty on European Union, the Protocol to the Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters between the Member States of the European Union (2001/C 326/01) (OJ C 326 of 21 November 2001 p.1)

This Act provides for the exchange of information between Member States concerning bank accounts held by any person who is the subject of criminal investigations. It has not yet been ratified and Member States are encouraged to accelerate this process.

1.2. Directive 2001/97/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 amending Council Directive 91/308/EEC on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering (OJ L 344 of 28 December 2001, p. 76)

The second money laundering Directive, amending the 1991 Directive, was adopted in December 2001. The definition of criminal activity giving rise to money laundering is widened to include all organised crime and a wide range of serious crimes, including offences related to terrorism. The professions which are required to report money laundering suspicions, in addition to the credit and financial and related institutions, now include accountants, lawyers, notaries, real estate agents, casinos and dealers in high value goods.

1.3. Council Decision of 6 December 2001 extending Europol's mandate to deal with serious forms of international crime listed in the Annex to the Europol Convention (2001/C 362/01) (OJ C 362 of 18 December 2001, p.1)

The effect of this Council Decision was to enable Europol to deal with the serious forms of international crime listed in the Annex to the Europol Convention, such as murder, grievous bodily injury, kidnapping, hostage-taking, organised robbery and illicit arms trafficking. Europol's mandate now includes support for law enforcement against serious international organised crime, including terrorism.

1.4. Council Common Position of 27 December 2001 on combating terrorism (2001/930/CFSP) (OJ L 344 of 28 December 2001, p. 90)

The Common Position sets out a number of actions to be taken to combat terrorism. The principal measures contained in the Common Position are: criminalising the financing of terrorism within the EU, freezing of financial assets or economic

resources of persons or entities involved in terrorism, prohibiting the giving of financial or other assistance to such persons or entities, requiring measures to be taken to suppress any form of support for those involved in terrorist acts, taking steps to prevent terrorist acts and denying safe haven to those involved in such acts.

1.5. Council Common Position of 27 December 2001 on the application of specific measures to combat terrorism (2001/931/CFSP) (OJ L 344 of 28 December 2001, p. 93)

The Common Position establishes the primary list of persons, groups and entities involved in terrorist acts[20]. It sets out the criteria to be used to decide who should be considered as terrorists for inclusion on the list and the actions which constitute terrorist acts. The names on the list are to be reviewed at least once every six months. Under the Common Position the European Community is required to order the freezing of the funds and other financial assets or economic resources of, and the prohibition on the provision of financial services to, the listed persons, groups and entities. Member States are required to afford each other assistance in preventing and combating terrorist acts.

1.6. Council Regulation (EC) No 2580/2001 of 27 December 2001 on specific restrictive measures directed against certain persons and entities with a view to combating terrorism (OJ L 344 of 28 December 2001, p. 70)

The Regulation provides for the freezing of the funds, financial assets and economic resources of certain persons, groups and entities involved in terrorism, for a prohibition on the making available of funds, financial and economic resources to such persons, groups and entities and a prohibition on the provision of financial services to them. It authorises the Council to establish and maintain a list of persons, groups and entities involved in terrorism[21]. Provision is also made for the granting of authority for the use of funds frozen in accordance with the Regulation to meet essential human needs and for certain other payments (e.g. taxes, utility bills etc.).

1.7. Council Decision of 27 December 2001 establishing the list provided for in Article 2(3) of Council Regulation (EC) No 2580/2001 on specific restrictive measures directed against certain persons and entities with a view to combating terrorism (2001/927/EC) (OJ L 344 of 28 December 2001, p. 83)

This decision contains a list or persons, groups and entities against whom specific restrictive measures are to be applied in accordance with Council Regulation No 2580/2001. An updated list of persons, groups and entities to which the measures imposed by the Regulation apply has been published seven times, the latest publication being that of Council Decision 2004/306/EC.

1.8. Council Decision of 28 February 2002 setting up Eurojust with a view to reinforcing the fight against serious crime (2002/187/JHA) (OJ L 063 of 6 March 2002 p. 1)

---

[20] The latest version of the list is set out in Common Position 2004/500/CFSP.

[21] The latest version of the list is set out in Council Decision 2004/306/EC.

This Decision establishes Eurojust, to be composed of seconded prosecutors, judges or police officers from each Member State. The objectives of Eurojust are to stimulate and improve the co-ordination, between the competent authorities of the Member States, of investigations and prosecutions, to improve co-operation between the competent authorities of the Member States and to support the competent authorities of the Member States in order to render their investigations and prosecutions more effective.

1.9. Council Common Position of 27 May 2002 concerning restrictive measures against Usama bin Laden, members of the Al-Qaida organisation and the Taliban and other individuals, groups, undertakings and entities associated with them and repealing Common Positions 96/746/CFSP, 1999/727/CFSP, 2001/154/CFSP and 2001/771/CFSP (2002/402/CFSP) (OJ L 139 of 29 May 2002, p. 4)

It prohibits the supply of arms etc. to Usama bin Laden, members of the Al-Qaida organisation and the Taliban and associated persons or groups in accordance with UNSCR 1267(1999) and 1333(2000). It also provides for the freezing of their funds and economic resources and prohibits the making available to them of funds and economic resources. The Common Position is to be kept under constant review.

1.10. Council Regulation (EC) No 881/2002 of 27 May 2002 imposing certain specific restrictive measures directed against certain persons and entities associated with Usama bin Laden, the Al-Qaida network and the Taliban, and repealing Council Regulation (EC) No 467/2001 prohibiting the export of certain goods and services to Afghanistan, strengthening the flight ban and extending the freeze of funds and other financial resources in respect of the Taliban of Afghanistan (OJ L 139 of 29 May 2002, p. 9)

The Regulation freezes the funds and economic resources of, and prohibits the making available of funds and economic resources to, a large number of persons, groups and entities which are set out in an Annex. The Commission has amended the Regulation on 36 occasions for the purpose of updating the list of persons, groups and entities which are subject to the restrictions set out in the Regulation, the latest publication being that of Commission Regulation (EC) No 1728/2004. Modification of the list is an on-going process.

1.11. Council Framework Decision of 13 June 2002 on joint investigation teams (2002/465/JHA) (OJ L 162 of 20 June 2002, p. 1)

The Framework Decision is intended to make the combating of international crime as effective as possible. It considered it appropriate that a specific legally binding instrument on joint investigation teams should be adopted to apply to joint investigations into drugs/human trafficking and terrorism and that they should be set up, as a matter of priority, to combat offences committed by terrorists. The Framework Decision provides that two or more Member States may establish joint investigation teams for a specific purpose and for a limited period to carry out criminal investigations in one or more of the States establishing the team. Member States are required to comply with the Framework Decision by 1 January 2003.

1.12. Council Framework Decision of 13 June 2002 on combating terrorism (2002/475/JHA) (OJ L 164 of 22 June 2002, p. 3)

The Framework Decision requires Member States to adopt a common definition of terrorist offence as set out in Article 1. It also obliges Member States to criminalise certain actions related to terrorist groups or terrorism, such as directing or participating in the activities of a terrorist group including by funding its activities in any way, as well as inciting, aiding or abetting and attempting to commit a terrorist offence. Member States had to comply with the Framework decision by 31 December 2002. In June 20041 the Commission produced a report analysing national measures taken to comply with the Framework Decision (COM 2004 409 of 8.6.2004).

1.13. Council Framework Decision of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States (2002/584/JHA) (OJ L 190 of 18 July 2002, p. 1)

The Framework Decision provides for the execution in any Member State of a judicial decision made in another Member State for the arrest and surrender of a person for the purpose of criminal proceedings or the execution of a custodial sentence. The offences covered by the Framework Decision include terrorism. After 1 January 2004 extradition between Member States will be governed by rules adopted pursuant to the Framework Decision. Member States were required to take the necessary measures to comply with the Framework Decision by 31 December 2003.

1.14. Directive on Insider Trading and Market Manipulation (Market Abuse) (2003/6 of 28 January 2003) (OJ L 96 of 12 April 2003, p. 16 -25)

The Insider Dealing and Market Manipulation (Market Abuse) Directive was adopted by the Council and the Parliament on 3 December 2002. Terrorists may abuse financial markets by financing activities through insider dealing or market manipulation (using clean money in a dirty way) or by laundering 'dirty' money on financial markets through insider dealing and market manipulation. The Market Abuse Directive contributes to strengthen the fight against criminal activities on financial markets.

1.15. Council Decision of 19 December 2002 on the implementation of specific measures for police and judicial cooperation to combat terrorism in accordance with Article 4 of Common Position 2001/931/CFSP (2003/48/JHA) (OJ L 16 of 22 January 2003, p. 68)

The Decision relates to access and collection of information concerning and resulting from criminal investigations and proceedings with respect to terrorist offences involving any of the persons, groups or entities listed in the Annex to Common Position 2001/931/CFSP with a view to its communication to Europol and Eurojust. The information in question concerns the identity of the person, group or entity, the acts under investigation or prosecution and links with related cases. In cases involving any of the listed persons, groups or entities the Decision also calls for joint investigation teams in appropriate cases, urgent treatment of requests for mutual

legal assistance and recognition and enforcement of judgements in connection with terrorist offences and sharing of information.

1.16. Ratification of international conventions in accordance with UN SC Resolution 1373 (2001)

In accordance with resolution 1373 (2001), Member States have accepted a political commitment, by means of Article 14 of Common Position 2001/930/CFSP to become parties to the UN Convention for the Suppression of the Financing of terrorism (New York, 9 December 1999) and 12 other conventions on Terrorism.

1.17. Council Framework Decision 2003/577/JHA of 22 July 2003 on the execution in the European Union of orders freezing property or evidence. (OJ L 196/45 of 2nd of August 2003)

This Framework Decision introduces the principle of mutual recognition of judicial orders freezing property and evidence. It establishes the rules pursuant to which Member States must recognise and execute such orders issued by the competent judicial authorities of another Member State. It applies to freezing orders issued for the purpose of securing evidence or subsequent confiscation of property. For this purpose terrorism is included among the offences for which no verification of double criminality is required.

ANNEXE III

1. MEASURES UNDERWAY AT EU LEVEL RELEVANT TO THE FIGHT AGAINST TERRORIST FINANCING

1.1. Draft Framework Decision on Confiscation of Crime-related Proceeds, Instrumentalities and Property

The draft Framework Decision attempts to harmonise certain confiscation related provisions in the Member States, notably in connection with "extended confiscation". According to this concept, a Court shall have power in certain circumstances to order confiscation of a convicted person's assets where the Court is fully convinced, inter alia, that the person's assets derive from other criminal activity. The Framework Decision received political agreement in December 2002 but is still subject to Member State scrutiny reserves.

1.2. Draft Framework Decision on the application of the principle of mutual recognition to Confiscation Orders

The purpose of this draft Framework Decision is to facilitate co-operation between Member States in the recognition and execution of orders to confiscate property. It obliges Member States to recognise and execute in its territory confiscation orders issued by a court competent in criminal matters in another Member State. The draft Framework Decision received political agreement in June 2004 but remains subject to a number of scrutiny reserves.

1.3. Control of Large Scale Cash Movements - Proposal for a Regulation of the European Parliament and Council on the prevention of money laundering by means of customs co-operation

On 25 June 2002 the Commission adopted a report together with a proposal for a Regulation to introduce controls on significant cash movements by persons entering or leaving the Community. The proposed Regulation would complement the Community Money Laundering Directives and oblige persons entering or leaving the Community customs territory carrying cash or equivalent instruments with a value of €15.000 or more, to make an appropriate declaration.

1.4. Proposal for a third Money Laundering Directive

The proposal for a third Money Laundering Directive was adopted by the Commission on 30th June 2004. The proposal seeks to ensure a common EU-wide approach to the FATF 40 Recommendations as revised in June 2003. It proposes to extend the scope of the Directive to trust and company service providers, introduces more detailed requirements regarding customer due diligence and identification of the beneficial owner and extends the anti-money laundering preventive mechanism to transactions suspected to be associated with terrorist financing.

1.5. Proposal for a Council Decision on the exchange of information and co-operation concerning terrorist offences

The European Commission adopted a Communication on the fight against terrorism, including financing of terrorism on 29th March 2004[22]. The Communication contains in annex a Proposal for a Council Decision enabling the services involved to have access to the most complete and up-to-date information. The Commission's proposal widens the scope of the exchange of information to all terrorist offences within the meaning of the Framework Decision of 13 June 2002 on combating terrorism. The obligation to exchange information would apply to all terrorist offences or offences relating to a terrorist group known to the Member States, including participation in the activities of a terrorist group through any form of financing. The exchange of information will apply to all stages of proceedings. Europol and Eurojust must be sent information on terrorist offences at all stages of proceedings, including convictions.

1.6. Proposal for a Regulation on payer's information accompanying funds transfers

The European Commission is expected to adopt a proposal for a Regulation on payer's information accompanying funds transfers in the course of October or November 2004. The proposal for a Regulation aims at transposing Special Recommendation VII into Community law. It lays down rules on payer's information accompanying funds transfers, in order to ensure that basic information is immediately available to the authorities responsible for combating terrorism, to assist them in their task. These rules result in a number of obligations applicable to all payment service providers involved in the payment chain. The payer's payment service provider must ensure that funds transfers contain complete, accurate and meaningful payer's information. Any intermediary payment service provider must ensure that all payers' information that accompanies a transfer is retained with the transfer or that appropriate records are kept. The payee's payment service provider must have effective risk-based procedures in order to identify funds transfers lacking complete payer's information and, as appropriate, report suspicious transactions to the authorities responsible for combating terrorism.

1.7. Draft Directive on a New Legal Framework for Payments in the Internal Market

The Commission is working on the above draft proposal which will ensure the harmonised implementation of Special Recommendation VI of the Financial Action Task Force into Community law and thereby guarantee a level playing field for all providers. The planned regulatory regime for money remitters will not only foresee registration of the transmitter by the introduction of a special licence of a payment service provider but will also take into account the specific risk profile of these providers by the establishment of tailor-made supervisory requirements.

---

22 COM(2004)221